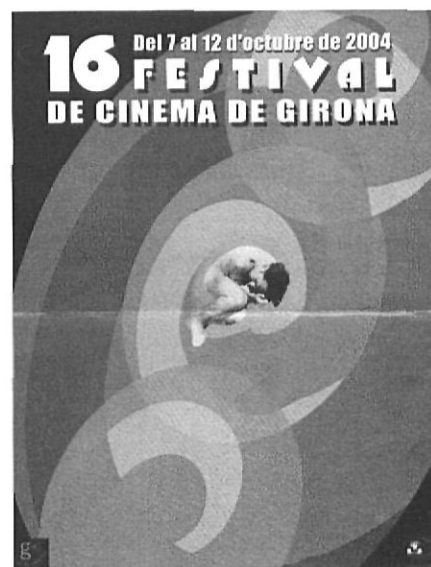

Reportatge

Festival de Cinema de Girona: 16 anys d'il·lusions

Text: Moisès de Pablo

Fotografies: Laia Fàbregas

Enguany celebrem els 16 anys del Festival de Cinema de Girona, on s'han visionat i han competit, des del 1993, els curts dels realitzadors gironins, amb altres obres de l'Estat i d'arreu del món. Un certamen pioner que ha potenciat la cinematografia amateur de les nostres comarques i que, al llarg de la seva història, ha generat no poques anècdotes. Avui hi ha 300 festivals a l'Estat espanyol com el gironí. Però aquest, sota la marca actual Girona Filmmaker, va ser el primer i el referent.

Un bar de la ciutat serví com a punt de trobada per a la primera edició. Com ho llegeixen. Parlem del 1989 i aquest bar era el Nummulit. Els promotors eren, entre d'altres, Lluís Gubau, Quim Colomer, Josep Girbau i Lluís Valentí. La iniciativa volia crear una plataforma on les inquietuds dels directors gironins, expressades en la realització de curtsmetratges, poguessin tenir sortida i arribessin a un públic que les valorés. Fins al moment, no existia cap plataforma per fer arribar al públic el treball dels cineastes gironins.

Lluís Valentí (Riudellots de la Selva, 1952), director del Festival i productor cinematogràfic, recorda que van assolir un ressò inesperat: «No esperàvem ningú, i no s'hi va cabre. Ens va sorprendre molt. Més endavant, ho vam fer als cinemes Plaça i també va emplenar-se, era un dilluns a la nit. Buscàvem un espai buit i omplíem».

Valentí explica aquest èxit perquè la gent reclama la proximitat amb l'autor, «saber què fa aquell noi d'Anglès, de Sils, de Vilobí». Les terceres jornades, del 1991, van ser les

Acte de presentació dels autors de Girona a "La nit del cinema gironí".

dels cinemes Plaça, gràcies a la col·laboració del seu propietari, Lluís Gubau, amo del Nummulit. Hi havia 25 curts realitzats per gironins.

El 1992 les projeccions prengueren el nom actual. S'exhibiren 24 curts gironins i un llargmetratge. El grup, batejat com a Amics del Cinema Alternatiu, ha crescut amb noms com Toni Martí, el gran col·leccionista Tomàs Mallol o Joaquim Puigvert.

L'any següent, el 1993, el Festival era l'únic de Catalunya i es va fer competitiu. L'Associació esdevingué la Unió de Realitzadors Cinematogràfics (URL), amb ajuda logística per a la producció dels associats. Havia desaparegut el Concurs Internacional de Cinema Amateur de Badalona. Sitges només admetia llargs, 6 o 7 curts estrangers, i 1 o 2 de l'Estat espanyol. Servia de plataforma catalana i, conseqüentment, un nombrós públic barceloní es desplaçà a Girona per seguir la feina dels joves, i no tan joves, autors catalans.

Anècdotes: Tosar a la deriva

Luis Tosar, conegut actor espanyol del panorama actual, premiat per treballs com *Los lunes al sol* o *Te doy mis ojos*, amb Laia Marull, també competia. Portava, ignorem si des de Galícia o Madrid, les obres del director Jorge Coyra, en un dos cavalls groc tronat. «Un dia ens truca i diu: sóc davant de l'ajuntament, hi ha una rotonda molt grossa», explica Valentí. S'havia perdut i l'ajuntament fantasma que veia eren els Jutjats. En una altra de les edicions van rebre una pel·lícula protegida amb filferros i segellada. Venia d'un país de la Península Aràbiga. Quan la van veure, van descobrir un film al·legòric on una dona, tancada en un cau, captava el pas del temps a través d'una escletxa on es filtrava la llum solar, i feia, alhora, de rellotge. La dona estava embarassada i tenia el fill allà dins. Tota una al·legoria de la discriminació de la dona en el món àrab. També hi ha el fet que Sílvia Munt, l'any 1998, va estrenar el seu primer curt al Festival gironí i se l'homenatjà.

Roda de premsa de la presentació del cinema gironí a París. D'esquerra a dreta: Glòria Plana, regidora de promoció de la ciutat de Girona; Ramon Ramos, president del Patronat de Turisme de la Costa Brava; Lluís Valentí, director del Festival; Francesc López, gerent del Patronat de Turisme de la Costa Brava.

Activitats per donar i vendre

L'any 1990, celebrant el 95è aniversari de la creació del cinema per Lumière, es projectaren els primers films de l'imatge en moviment francès. Això sí, amb un aparell de reproducció

de l'època. L'any següent, els espectadors van poder retrocedir en el temps vàries generacions i descobrir una projecció de llanterna màgica, amb un projector del 1845 i vidres dels segles XVIII i XIX. Hi hagueren cursos de realització cinematogràfica a la Casa de Cultura i de crítica cinematogràfica. El 1997 es debaté sobre *Girona, plató d'Europa*, iniciativa per oferir els atractius paisatges gironins a aquelles productores europees que ho desitgessin. Hi van col·laborar institucions empresarials gironines i l'Ajuntament de Girona.

Les categories

S'han modificat al llarg de les edicions; actualment són les següents:

Cinema 35 mil·límetres
Girona
Video Ficció
Video-Creació
Animació
Documental

Retrospectiu (homenatge a un autor gironí)

Una iniciativa copiada i internacional

Diversos gestors culturals de diferents indrets han vingut a la ciutat de l'Onyar per aprendre de l'organització gironina. Curtmetratges i l'Institut de Cultura, de Barcelona, el Festival de Cinema Gay&Lesby, també de la ciutat comtal, l'Ajuntament de Lleida o el Govern de les Illes Balears, entre d'altres, l'han pres com a referent per a les seves iniciatives culturals.

Públic a l'acte de presentació dels autors a "La nit del cinema gironí".

L'etapa més dolça

El 1997 va ser un bon any. A la bona època, «teníem un motorista que se'n duia les còpies dels curts que participaven al certamen a Madrid, i s'exhibien a la segona cadena de Televisió Espanyola. Érem un mercat important», recorda Valentí, quan Miguel Angel Martín, realitzador, ocupava un càrrec a TVE. Aquest any concursaven 100 curtsmetratges, procedents de diversos racons del món: Canadà, Israel, Comunitat Europea, Egipte, les comunitats autònomes de l'Estat. Tres pantalles exhibien la producció. S'edità un catàleg. Davant de l'auditori s'emplaçà una carpa-bar, a tocar el Pont de Pedra. S'hi van implicar institucions com l'Institut Francès de Barcelona, la Comunitat Jueva de Catalunya, entitats cinematogràfiques, Televisió Espanyola, Icaria Yelmo, Laurenfilm, etc.

L'any següent, l'apartat competitiu tenia 165 pel·lícules, les projeccions s'estengueren a diferents espais i la competició s'estructurà en 7 seccions. Com a curiositat, s'hi van projectar

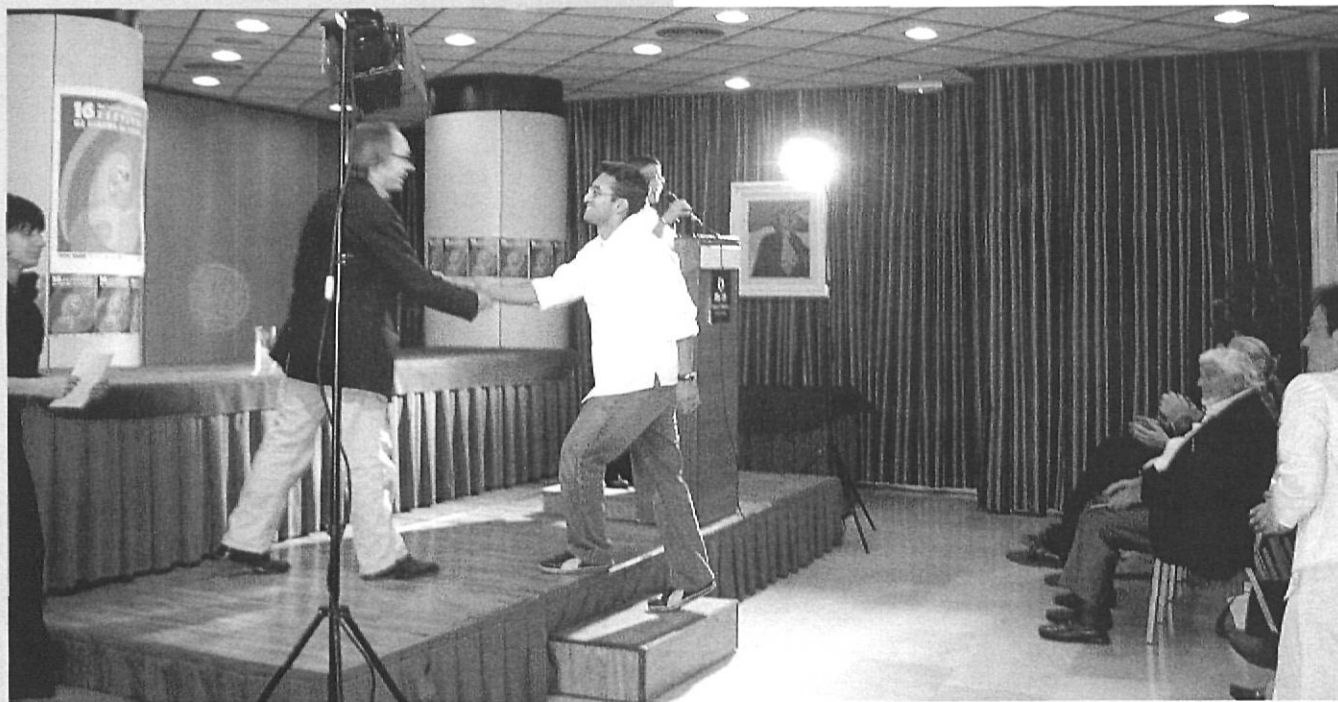
documentals israelians i es va fer la *première* de *The mighty*, amb Sharon Stone.

Diferents emplaçaments

Des del Nummulit i els cinemes Plaça n'hi ha força: la Filmoteca, a la Casa de Cultura, la Sala Truffaut dels cinemes Modern, els cinemes Catalunya, l'Auditori Narcís de Carreras i la Sala Girona de La Caixa, els cinemes Lauren i el Col·legi d'Arquitectes. Podem veure que l'empresariat gironí i les institucions han ofert els seus locals per a la celebració del certamen, que ha arrelat a la ciutat.

El món al revés: el jurat jutjat

Fa uns 4 anys, Valentí i el grup organitzador van donar un tomb a la manera de dictaminar els guanyadors. Van emplaçar el jurat davant del públic, amb la qual cosa un autor pot seguir el debat al voltant de la seva obra i escoltar les

Palmarès de la 16 edició, any 2004

Cinema 35

Millor film: **Domingo González**, de Donostia, per *Las superamigas*

Millor direcció: **Paco Díaz**, de Madrid, per *Vámonos*

Millor guió: **Jorge Luis Vázquez**, de Mexico DF, per *Sin un peso*

Millor fotografia: **Geno Cuesta**, d'Oviedo, per *Lo que el ojo no ve*

Millor interpretació masculina: **Álex Angulo**, per *Lo que el ojo no ve*

Millor interpretació femenina: **Loles León**, de Madrid, per *Implicación*

Premi del jurat a **J.P. Etcheverry**, d'A Coruña, per *Minotauromaquia*

Millor música original a **Iván Palomares**, de Madrid, per *Vámonos*

Girona

Millor film *ex aequo* a **Axel Dettoni**, de Girona, per *Mother*

i a **Robert Figueras**, de Figueres, per *Citizen Welles*

Millor guió *ex aequo* a **Ricard Figueras**, per *Citizen Welles*

Millor guió *ex aequo* a **David Ruiz**, de Girona, per *No te asustes*

Millor fotografia: **Axel Dettoni**, de Girona, per *Mother*

Millor muntatge: **Lluís Hereu**, de Vilobí d'Onyar, per *El séptimo mandamiento*

Millor interpretació: **W. Franco** i **E. Portela**, de Vilobí d'Onyar, per *El séptimo mandamiento*

Millor direcció artística: **Axel Dettoni**, de Girona, per *Mother*

Millor sonorització: **Cesc Martinell**, de Figueres, per *El Genet Negre*

Millor música original: **Axel Dettoni**, de Girona, per *Eclipse*

Premi Joventut: **Sergi Moreno**, de Girona, per *Humo in humano*

Millor documental: **Pep Caballé**, de Sant Gregori, per *Bantaare*

Santiago Lapeira, president del Jurat i director de Canal Arte, lliura el premi a Jorge Luis Vázquez, director de cinema mexicà.

deliberacions. L'interessat té, fins i tot, dret a rèplica. La iniciativa, copiada per altres certàmens, va merèixer l'atenció dels mitjans. La revista de l'Acadèmia de Cinema li va dedicar una doble pàgina. La proximitat del públic ha motivat no poques anècdotes, com el director que, en escoltar que titllaven el seu curtmetratge de convencional, no es va poder contenir, es va alçar de la butaca i va cridar: «El meu curt no és convencional!». El jutge que es va atrevir a fer el comentari ho va veure clar: «No penso tornar mai més», va dir. I l'any següent, ja no va repetir. O quan Mallol va aconsellar a un director: «Noi, no facis més cine, que m'emociones massa!». Un parell de creadors no han pogut reprimir les llàgrimes, emocionats, davant dels comentaris sobre els seus treballs. En general, els implicats s'ho prenen com una experiència molt vívida, gairebé única. El director creu que la iniciativa ajuda l'autor, que pot localitzar els seus defectes i virtuts, i fa, alhora, que el jutge argumenti molt més la seva opinió.

Tomàs Mallol lliura
el premi a Oscar Perea.

El futur és ara

Segons els organitzadors, continuen amb el mateix esperit que quan es van llençar a l'aventura. En paraules de Valentí, els seus objectius són «estimular la producció, l'autocrítica i promocionar l'obra dels autors gironins, ara a tot el món». El balanç no pot ser més positiu: «Actualment hi ha a Girona 15 directors que treballen en format professional, 3 en llargmetratges i anualment es creen més de 20 obres de vídeo dignes». Segons ells, aquesta producció només és comparable amb Barcelona, Madrid i el País Basc. El Festival reivindica com a pròpia una fornada de creadors crescuda amb i des del certamen. Uns creadors que han promocionat: enguany a París, el vinent, a Buenos Aires. El 2003 l'organització va estar a Santo Domingo i Madrid.

La marca Girona Filmmaker intenta vendre a tot el món la producció gironina. Actualment, hi ha més de 300 festivals semblants a tot l'Estat.

Cal recordar que el Festival el fan possible, a banda de les institucions públiques i privades, 5 persones que hi treballen i un jurat compost per 30 personalitats del món cinematogràfic. El 2004 hi ha inscrites unes 500 pel·lícules i s'esperen més de 400 espectadors. Potser gràcies al certamen -i a la inquietud d'uns cinèfils apassionats d'aquest ofici efímer que captura ombres en moviment als quals, segons Valentí, encara prenen per bojos- tenim una fornada d'autors a casa nostra. Un caliu cinematogràfic que, d'una altra manera, hagués estat molt difícil que quallés i es consolidés.

